

VRAAG HET

WIEUWIE

1

SINDS KORT HEB IK EEN BALKON. DAAR WIL IK EEN BAK PLAATSEN VAN 40 X 100 CM MET EEN TRELIS VAN 180 CM HOOG, DEZE ZAL ONGEVEER 5-6 UUR ZON PER DAG HEBBEN. ALS KLIMPLANT WIL IK ER *CLEMATIS ARMANDII* IN ZETTEN OMDAT DEZE WINTERHARD ÉN WINTERGROEN IS. GOED PLAN? OF HEB JE EEN ALTERNATIEF?

Wat betreft zonuren zou het wel kunnen, maar *Clematis armandii* bloeit in maart-april. In die maanden zit je nog niet op je balkon, waardoor je minder van de bloei geniet. Bovendien is dit een rommelige, forse groeier, die niet genoeg heeft aan zo'n klein klimrek. Klimplanten die ik beter geschikt vind? Passiebloem bijvoorbeeld, die groeit lang niet zo rommelig en is makkelijk te leiden, je kunt hem goed tegen een trellis laten groeien. Passiebloem is niet bladhoudend, maar bloeit van juli tot in september met prachtige bloemen. Of kies voor de wintergroene Toscaanse jasmijn, met zijn zoetgeurende, witte bloempjes in de zomer. In plaats van een klimmer kun je ook denken aan een leiplant, zoals *Photinia x fraseri* 'Red Robin' (glansmispel) of *Elaeagnus x ebbingei* (olijfwilg). Beide zijn wintergroen en goed in toom te houden. Welke je ook kiest, zorg voor voldoende water en voeding.

2

KAN IK MIJN *AGAPANTHUS* IN DE WINTER IN DE VOLLE GROND LATEN ZITTEN? OF KAN IK DEZE BETER BINNEN LATEN OVERWINTEREN?

Dat hangt ervan af of je *Agapanthus* (Afrikaanse lelie) wintergroen is of niet. Een wintergroene soort overwinter je het beste bij een temperatuur van 2 tot 8 °C, op een droge plek met daglicht, bijvoorbeeld in een tuinkas of in een onverwarmde garage of berging. Binnenshuis overwinteren is voor een wintergroene *Agapanthus* altijd te warm. Een *Agapanthus* die in het najaar zijn blad verliest, is beter bestand tegen ons klimaat. Omdat deze best wat vorst kan hebben, kun je deze in de border laten staan. Dek hem dan wel af met stro of herfstbladeren en leg daar vliesdoek of enkele takken over, zodat het niet wegwaait. Strenge vorst geeft wel een risico, dan kan de plant toch doodvriezen. Maar met de zachte winters van de afgelopen jaren kun je dat risico best nemen, vind ik. Wat je vooral niet moet doen, is planten 's winters beschermen met noppenfolie. De planten eronder zullen gaan broeien en weggroten.

3

ELK JAAR STERVEN ER IN ONZE MOOIE JAPANESE ESDOORN WEL EEN PAAR TAKKEN AF. HOE KOMT DIT EN WAT KAN IK ERTEGEN DOEN? KAN IK DE DODE TAKKEN GEWOON AFKNIPPEN?

Het gaat hier waarschijnlijk om verwelkingsziekte ofwel *Verticillium*, een schimmelziekte die vanuit de bodem via de wortels de plant binnendringt. Is een plant eenmaal aangetast, dan zorgt dit voor verstopping van de vaten. De sapstroom wordt dan onderbroken, waardoor takken verwelken en afsterven. Bij de Japanse esdoorn – en ook bij grootbloemige *Clematissen* – komt deze ziekte regelmatig voor. Helaas is er niet veel tegen te doen. Belangrijk is om de aangetaste takken eruit te knippen. Knip daarbij net iets in het gezonde hout en zorg dat je daarna de snoeischaar ontsmet (bijvoorbeeld met brandspiritus) om verdere aantasting te voorkomen.

‘HET GAAT HIER WAARSCHIJNLIJK OM VERWELKINGSZIEKTE’

4

ONZE OLIJFBOOM ZIT IEDER JAAR VOL MET BLOEMETJES, MAAR GEEFT GEEN VRUCHTEN. WE HEBBEN HEM NU ACHT JAAR EN HIJ IS ONGEVEER VIER METER HOOG.

Meestal duurt het ongeveer vijf jaar voordat een jonge olijfboom de eerste olijven geeft, dus dat is hier niet het probleem. De vruchten ontstaan op oud hout, dat wil zeggen, hout van minstens twee jaar oud. In het vroege voorjaar hebben olijven wel vijf à zes uur zon per dag nodig om goed te bloeien. Voor een goede vruchtzetting zijn hoge temperaturen én een lange zomer nodig en daar ontbreekt het in ons klimaat nogal eens aan. Hier speelt waarschijnlijk nog iets anders een rol en dat is de bestuiving. Om olijven te krijgen heb je twee verschillende rassen nodig, of anders een zelfbestuiver. Bij aanschaf van een olijfboom wordt in ons land meestal niet het ras vermeld. De meeste mensen kopen zo'n boom niet om olijven te kunnen oogsten – die zullen bij ons gezien het klimaat toch niet rijpen – maar voor de mediterrane sfeer.

5

IK WIL GRAAG EEN MEDITERRANE SFEER IN MIJN (ZONNIGE) TUIN. WELKE PLANTEN RAAD JE AAN?

Er zijn genoeg planten waarmee je ook in ons klimaat een warme, mediterrane sfeer kunt creëren. Denk aan lavendel, olijfboom, vijg, *Eucalyptus*, *Agapanthus* (Afrikaanse lelie), *Cupressus sempervirens* (cipres), *Yucca filamentosa* (palmlelie), *Fatsia japonica* (vingerplant) of *Trachycarpus fortunei* (Chinese waaierpalm). Natuurlijk mogen mediterrane klimplanten niet ontbreken, zoals *Trachelospermum jasminoides* (Toscaanse jasmijn), *Campsis radicans* (trompetbloem), *Passiflora caerulea* (passiebloem). Ook een druif geeft een heel zuidelijke sfeer, vooral als je er een mooi druivendak van maakt, zoals je dat in mediterrane landen vaak ziet. Zo'n druivendak vormt in de zomer een natuurlijke zonwering, het is heerlijk om hieronder de schaduw op te zoeken. Waar mensen vaak niet aan denken, is aan leiappels, terwijl je die in Italië toch vaak tegenkomt. Voor in potten zijn er een scala aan mogelijkheden, zoals *Agave* en *Bougainvillea*. Zorg wel dat je deze kuitplanten vorstvrij en koel overwintert. Als je ook de tuinmeubels en harde materialen afstemt op een mediterrane sfeer, geeft dat het mooiste resultaat. Kies bijvoorbeeld voor flagstones en natuurstenen.

6

IN MIJN TUIN STAAT EEN GINKGO BILOBA VAN TWINTIG JAAR OUD. IK WIL ER GRAAG EEN PAAR TAKKEN UIT VERWIJDEREN, DIE ZOVER NAAR BENEDEN HANGEN DAT JE ER NIET ONDERDOOR KUNT LOPEN. WANNEER KAN IK DEZE BOOM HET BESTE SNOEIEN? IK WIL DE TAKKEN VLAKBIJ DE STAM WEGHALEN, KAN DAT?

Een *Ginkgo*, ook wel Japanse notenboom genoemd, kun je goed in vorm snoeien als deze jong is, daarna is snoeien niet meer nodig en zelfs af te raden. Oudere exemplaren, zoals deze, herstellen erg slecht na een snoeibeurt. Bedenk dus goed of het echt wel nodig is om te snoeien. Je doet de boom er beslist geen plezier mee, en, snoei je op het verkeerde moment, dan kan de boom gaan bloeden waardoor deze verzwakt. Wil je de takken toch snoeien, doe dit dan in meerdere snoeibeurten, waarbij je elk jaar één tak weghaalt, zodat de boom minder belast wordt. Snoei de takken dicht bij de stam weg en doe dat in de winter, tussen november en februari, als de sapstroom vrijwel stil ligt. Nooit tijdens een vorstperiode.

LIEUWE WESTRA, TUINADVISEUR BIJ TUINKEUR, BEANTWOORDT IN DEZE RUBRIEK VRAGEN VAN LEZERS. HEB JE EEN TUIN-VRAAG? MAIL DEZE NAAR REDACTIE.TUIN@VIPMEDIA.NL O.V.V. VRAAG HET LIEUWE.

TEKST: ANNEMARIE GÖRTS FOTO'S: SHUTTERSTOCK